

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος Λ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1798

Μελετίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας
Τρίτη 12 Φεβρουαρίου 2013

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Οὔτε ἓνα γιῶτα!

«Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἕως ἄν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἄν πάντα γένηται» (Ματθ. 5, 18)

Ἐάν, ἀγαπητοί μου, ἔχετε τὴν καλὴ συνήθεια νὰ μελετᾶτε, θὰ βρῆτε σπουδαῖα πράγματα. Μετὰ τὴν ἀγία Γραφή, ποὺ εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν βιβλίων, πολλὰ ὠφέλιμα διδάγματα παίρνουμε ἀπὸ τοὺς **βίους τῶν ἁγίων**, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ ἐφαρμοσμένο Εὐαγγέλιο. Ἡ ζωὴ καὶ ὁ ἀγώνας τῶν ἁγίων διὰ μέσου τῶν αἰώνων συνθέτουν τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ διδακτικὴ.

Ἄς ἀνοίξουμε λοιπὸν τώρα κ' ἐμεῖς τὴν **ἐκκλησιαστικὴ μας ἱστορία**, γιὰ νὰ διδαχθοῦμε.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ἁγίους, ποὺ ἡ ζωὴ του ταυτίζεται μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ 4ου αἰῶνος, εἶνε ὁ **Μέγας Ἀθανάσιος**.

Τὸν 4ο μ.Χ. αἰῶνα ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀναστατώθηκε. Ποιὰ ἡ αἰτία; Ἕνας ἱερεὺς στὴν Ἀλεξάνδρεια, ποὺ ὠνομαζόταν **Ἄρειος**, κήρυξε τὴ βλάσφημη ἰδέα, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶνε Θεός, ἀλλὰ εἶνε κτίσμα, τὸ πρῶτο καὶ ἐξαιρετο κτίσμα τῆς δημιουργίας, κι ὅτι ὑπῆρχε ἐποχὴ ποὺ Χριστὸς δὲν ὑπῆρχε.

Ὅχι, τοῦ ἀπαντοῦν **οἱ ὀρθόδοξοι** μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μέγα Ἀθανάσιο· ὄχι, χίλιες φορὲς ὄχι. Τὸ φρόνημά σου, Ἄρειε, εἶνε ἐσφαλμένο. Δὲν πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀγία Γραφή. Ἡ ἀγία Γραφή, ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη, ἀποδεικνύει ὅτι, προτοῦ νὰ πλαστῆ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, προτοῦ νὰ δημιουργηθοῦν τὰ βουνά, οἱ θάλασσες καὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, ὑπῆρχε ὁ Χριστὸς. Ὑπάρχει «*πρὸ πάντων τῶν αἰώνων*». «*Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸς ἀληθινὸς ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννηθεὶς, οὐ ποιηθεὶς, ὁμοούσιος τῷ Πατρί, δι οὗ τὰ πάντα ἐγένετο*» (Σύμβ. πίστ. 2).

Ἔτσι δημιουργήθηκαν **δύο παρατάξεις**: ὁ Ἄρειος μὲ τὴν κακοδοξία του, καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος μὲ τὴ σημαία τῆς ὀρθῆς πίστεως, τῆς Ὀρθοδοξίας.

Μερικοί, ποὺ συμπαθοῦσαν τὶς ἰδέες τοῦ αἰρεσιάρχου, **κρυπτοαρειανοί**, προσπαθοῦσαν νὰ συμβιβάσουν δῆθεν τὰ πράγματα. Αὐτοὶ οἱ ψευτο-ειρηνοποιοὶ ἐπρότειναν, στὴ λέξι «*ὁμοούσιος*», οἱ ὀρθόδοξοι νὰ δεχτοῦν νὰ προσθέσουν ἓνα καὶ μόνο γράμμα, τὸ γιῶτα (ι), ὥστε ἡ λέξι νὰ γίνῃ «*ὁμο-ι-ούσιος*», καὶ τότε οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀρείου θὰ ὑπέγραφαν τὸ Σύμβολο καὶ θὰ ἐπερχόταν ἡ συμφιλίωσι, ἡ εἰρήνη. Ἀλλὰ οἱ ὀρθόδοξοι δὲν δέχτηκαν. Τὸ γιῶτα δὲν προστέθηκε, τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως ἔμεινε ἀκέραιο, καὶ μέχρι σήμερα ἀκέραιο ἀκούγεται σὲ ὅλους ναοὺς τῆς Ὀρθοδοξίας ὅπως βγήκε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου.

Θὰ πῆτε ἴσως: Γιατί τόση ἐπιμονὴ σὲ **μία λέξι**; Τόση σημασία ἔχει γιὰ τὴν πίστι μας ἓνα **γιῶτα**;...

Ἀπαντοῦμε. Ὁ Χριστιανισμὸς, ἀγαπητοί μου, μοιάζει μὲ ἓνα θαυμάσιο οἰκοδόμημα τὸ ὁποῖο ἔχει κατασκευαστῆ βάσει σχεδίου κάποιου σοφοῦ ἀρχιτέκτονος· τὰ πάντα, καὶ οἱ μικρότερες λεπτομέρειες τῆς οἰκοδομῆς, ἔχουν τὴ θέσι τους. Ὅλα εἶνε συναρμολογημένα κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε ν' ἀποτελοῦν ἓνα ἐνιαῖο ἀδιάσπαστο σύνολο. Δὲν μπορεῖς ν' ἀφαιρέσης ἀπὸ τὴν οἰκοδομὴ οὔτε ἓνα λιθαράκι. Τὸ ἀφαιρεῖς; τὸ οἰκοδόμημα κινδυνεύει. Τὸ ἓνα λιθάρι θὰ συμπαρασύρῃ τὸ ἄλλο ἕως ὅτου ὅλη ἡ οἰκοδομὴ θὰ καταρρεύσῃ. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν **Ἐκκλησία** τοῦ Χριστοῦ. Εἶνε μία θεία οἰκοδομὴ ἡ Ἐκκλησία, ἓνα πνευματικὸ οἰκοδόμημα, τὸ μεγαλοπρεπέστερο ἀπ' ὅλα τὰ πνευματικὰ οἰκοδομήματα τῆς ἱστορίας, ποὺ ὑψώνει τὴν κορυφὴν του πρὸς τοὺς οὐρανοὺς.

Κάθε διδασκαλία τῆς, κι αὐτὴ ποὺ θεωρεῖται ἡ μικρότερη, σὰν «ἓνα γιῶτα ἢ μία κεραία» (Ματθ. 5,18), τὰ πιὸ μικρὰ δηλαδὴ γράμματα

του ἄλφαβήτου, εἶνε συνδεδεμένη τόσο στενὰ μὲ τις ἄλλες κεντρικὲς διδασκαλίες τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὥστε ἐκεῖνος ποὺ ἀπορρίπτει τις μικρὲς ἐντολὲς ἢ διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας μας κινδυνεύει ν' ἀπορρίψη καὶ τις μεγάλες καὶ νὰ καταντήση σιγὰ - σιγὰ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἕνας ὀρθολογιστῆς, ἄπιστος, ἄθεος. Οὔτε **ἀφαίρεσι** ἀλλὰ οὔτε καὶ **προσθήκη** δέχεται ἡ **Χριστιανικὴ πίστι**. Εἶνε τὸ τέλειο.

Ὡς πρὸς τὴν περίπτωσι εἰδικὰ τοῦ Ἀρείου ἡ προσθήκη ἐνὸς γιώτα στὴ λέξι «*ὁμοούσιος*» θὰ ἦταν ἕνας δυναμίτης ποὺ θὰ ἔβαζε ὁ σατανᾶς στὰ θεμέλια τοῦ Χριστιανισμοῦ γιὰ νὰ τὸν ἀνατρέψῃ. Διότι ἐκεῖνος ποὺ λέει τὸ Χριστὸ «*ὁμοιούσιον*» καὶ ὄχι «*ὁμοούσιον*», τὸν θεωρεῖ ἕναν ἀπλὸ ἄνθρωπο, ποὺ ἔχει προορισμὸ διὰ τῆς ἀρετῆς νὰ γίνῃ ὁμοιος μὲ τὸ Θεό. Μὲ τὴν προσθήκη τοῦ γιώτα ἡ κεντρικὴ διδασκαλία γιὰ τὴ **Θεότητα τοῦ Χριστοῦ** θὰ γινόταν θρύψαλα. Αὐτὸν τὸν κίνδυνο διαισθάνθηκε ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καὶ ἡ ὑπόλοιπη χορεία τῶν ἁγίων πατέρων καὶ ἀντέταξαν τὸ ἡρωϊκὸ ΟΧΙ στὶς ἀξιώσεις τοῦ Ἀρείου καὶ τῶν ὀπαδῶν του, ποὺ ὑποστηρίζονταν ἀπὸ ὁμόφρονες πολλὲς φορὲς αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου.

Ἡ **Ὁρθόδοξη πίστι**, ἀγαπητοί μου, εἶνε κάτι πολὺ λεπτό· εἶνε σὰν τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ δὲν δέχεται μέσα οὔτε τρίχα. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὴν ἀναμείξῃς μὲ ξένα στοιχεῖα. Πρέπει νὰ μείνῃ ἀγνή, ἀμόλυντη. Δυστυχῶς διάφορες **αἱρέσεις** –ἀπ' τις ὁποῖες ἡ χειρότερη εἶνε οἱ χιλιασταί, ποὺ ἀνέστησαν στὴν ἐποχὴ μας τὸν ἀρειανισμό– ζητοῦν νὰ μᾶς ἀφαιρέσουν τὴν πίστι αὐτῆ.

* * *

Ἐκτροπὲς ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη πίστι συνέβαιναν ἀνέκαθεν· συναντοῦσαν ὅμως ἀντίστασι. Οἱ παρεκκλίσεις τῶν αἰρετικῶν προκαλοῦσαν τὴν ἄμεση ἀντίδρασι τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δὲν ἀνεχόταν ὄχι μόνο τὴν ἀφαίρεσι ἢ τὴν προσθήκη καὶ ἐνὸς ἀκόμη γιώτα στὸ Σύμβολο τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ ἐκτροπὲς ἀπὸ τὴν **ἠθικὴ τάξι**, φανερὲς παραβάσεις τῶν θείων ἐντολῶν.

Γνωρίζοντας καλὰ οἱ **πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας** ὅτι τὸ σκανδαλῶδες παράδειγμα ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα πιστῶν, ἐμπρὸς στὰ μάτια ὄλων, ὅταν ἀμαρτάνουν ἀδιάντροπα καὶ δὲν ἐλέγχωνται, ἀνακόπτει τὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα καὶ ἐπιδρᾷ ὀλέθρια στὴν κοινωνία, οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι ἄνδρες τῆς Ἐκκλησίας χτυποῦσαν μὲ ὀρμὴ τὸ κακό· κι ὅ-

ταν εἶχαν μπροστὰ τους μία πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ γάγγραινα, ἔκοβαν τὸ σαπισμένο μέλος, ἀφώριζαν τὸν σκανδαλοποιό. Ἀμαρτάνεις δημοσίως; Τότε καὶ ἡ ἀμαρτία σου δημοσίως ἐλεγχόταν· καὶ ἂν τυχὸν ἐσὺ ἐπέμενες στὴν ἀμαρτία καὶ δὲν μετανουῦσες, τότε ἀφωριζόσουν, ὅσο ψηλὰ κι ἂν στεκόσουν κατὰ κόσμον. Ἡ **μετάνοια**, ἡ **ἀφορισμὸς** παρατείνοντο ὡς τὸν τάφο...· μέση κατάστασι δὲν ὑπῆρχε. Αὐτὴ ἦταν ἡ γραμμὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴ γραμμὴ αὐτὴ τὴν τηροῦσε αὐστηρά.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀκούγοντας τὴ μεγαλειώδη φωνὴ τοῦ προφήτου «*Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς*», μάθετε δικαιοσύνη ὅσοι κατοικεῖτε πάνω στὴ γῆ (Ἡσ. 26,9), πρώτη αὐτὴ ἐφήρμοζε τὴ **δικαιοσύνη**. Στεκόταν στὸ ὕψος τῆς. Δὲν χαριζόταν σὲ κανένα. Κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τὴν κατηγορήσῃ ὅτι ἔχει μὲν ἀνοικτὰ τὰ μάτια γιὰ νὰ βλέπῃ τὰ ἀμαρτήματα τοῦ φτωχοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὰ ἐλέγῃ ἀκίνδυνα, ἐνῶ τὰ κλείνει γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ καὶ τὰ μεγαλύτερα ἀκόμη δημόσια σκάνδαλα τῶν παρανομούντων καὶ ἐγκληματούντων ἀρχόντων τῆς πολιτείας. Ὁχι! Ἡ Ἐκκλησία σὰν πολυόμματος Ἄργος ὁ Πανόπτης –ὄχι σὲ μῦθο, ὄχι στὴ φαντασία, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα– περιέφερε τὰ βλέμματά της παντοῦ. Τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας ἐπώπτευαν τὰ ἀκοίμητα μάτια τῶν ποιμένων. Πολυόμματα Χερουβίμ!

Καὶ τὰ ὄπλα ἦταν ἔτοιμα γιὰ ἄμυνα καὶ ἐπίθεσι. Οἱ μάχες δίνονταν κάτω κι ἀπ' τις πιὸ δύσκολες συνθήκες. Καὶ σὲ ἐποχὲς ἀκόμη βαρβαρότητος καὶ δεσποτισμοῦ, τότε ποὺ δὲν ἀκουγόταν καμμία φωνὴ διαμαρτυρίας καὶ ἐλέγχου, ἀλλὰ ὅλοι μεταβάλλονταν σὲ εὐτελεῖς κόλακες καὶ ἔσκυβαν τὰ κεφάλια τους καὶ τρέμοντας ὑποκλίνονταν ἐμπρὸς στὰ ἐστεμμένα κεφάλια διπόδων κτηνῶν, μόνο ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ στόμα θαρραλέων διακόνων τῆς ἐξασκοῦσε τὸν **δημόσιο ἔλεγχο**, ἐπιτιμοῦσε καὶ ἀφώριζε βασιλιᾶδες καὶ αὐτοκράτορες.

* * *

Ἄς προσέξουμε· ὄχι ἀπλῶς νὰ προσέξουμε, ἀλλὰ **ν' ἀγωνισθοῦμε** γι' αὐτὴ τὴν πίστι. Ἐξω ἀπὸ τὴν πίστι αὐτὴ δὲν ὑπάρχει σωτηρία. Γι' αὐτὴ τὴν πίστι ἂς φωνάξουμε κ' ἐμεῖς μαζί μὲ τοὺς πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων·

Αὐτὴ εἶνε ἡ **ἀληθινὴ πίστι**, αὐτὴ εἶνε ἡ ἁγία πίστι, αὐτὴ εἶνε ἡ αἰωνία πίστι. Σ' αὐτὴν βαπτισθήκαμε καὶ σ' αὐτὴν θὰ πεθάνουμε· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**